

Dagthema: Soms: Erkenning - Palmpasen

Overweging 14 april – Bert van der Meer

“... Erkenning door anderen valt je soms ten deel
en als dat zo is, geniet er dan van.

Adem het in, laat het helemaal door je heen gaan,
want het is van jou.

En adem het dan weer uit want het gaat voorbij, het is voor even ...”

Eerste lezing uit Filippenzen 2:1-11

Tweede lezing volgens Lucas 19:28-40

Openingsgebed

Roepende, wenkende God,
Jij bent het die ons hier verzameld hebt.
Jij bent het die in ons midden aan het woord
wil komen.

Stem ons dan af op jou,
hier, in dit uur. Amen.

Lied *Huub Oosterhuis / Antoine Oomen*

1. Koor 2/3. Koor + Allen

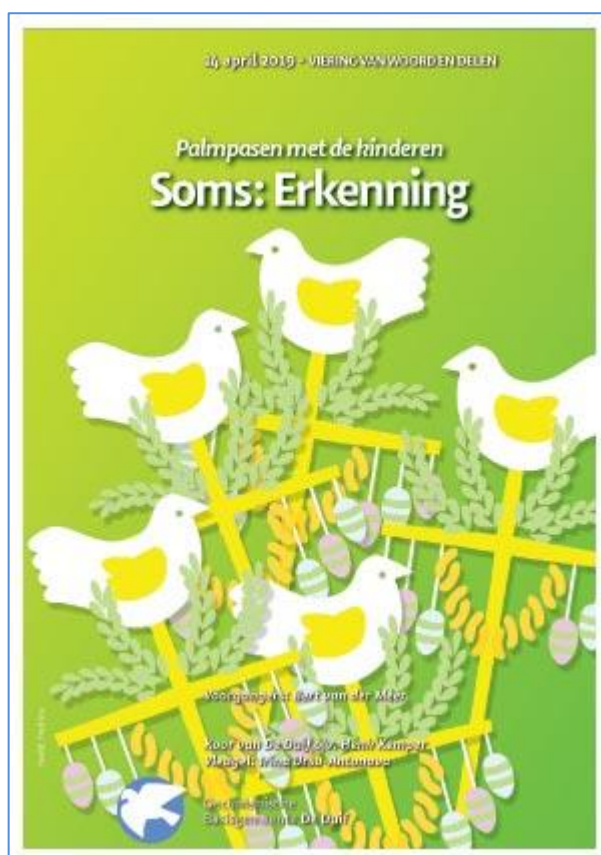
Dit huis vol mensen,
weet jij wie het zijn ?
Ik mag het hopen.
Heb jij ons geteld,
ken jij ons bij name ?
Dan ben je de Enige

Welkom en inleiding

Wat fijn dat je er bent, wat zeg ik, wat
geweldig dat je er bent op Palmzondag
2019, zondag 14 maart. Een bijzonder
welkom aan de kinderen die hier vandaag in de dienst zijn.

Veel mensen liggen nu nog in bed, lopen op sloffen of sokken door de keuken of sippen aan
een kopje thee. Sommigen hollen door de duinen of lopen buiten met de hond. Maar jij bent
speciaal hier naartoe gekomen voor deze viering. Fantastisch!

Samen met Liesbeth ga ik voor in deze viering. Verder helpt Hannah de kinderen met de
Palmpasen-stokken, deed Natalie inkopen voor de versiering van de stokken,

zwaait Henk voor het koor, speelt Irina op de vleugel. zingt het Duifkoor en doen Hortense en Yvon(?) de koffie. Wat een team!

We gaan er een mooie viering van maken vandaag. We gaan ook dit jaar weer palmpasen-stokken maken met de kinderen. Als je knutselt wordt je bejubeld. En als je dat niet doet, dan ben je publiek en zing je mee. Dat doen we na de overweging.

Bij het breken en delen gaan we verder palmtakken uitdelen want die horen bij Palmzondag. Het wordt dus een hele feestelijke viering. En dat past ook mooi bij het thema van vandaag, want dat is: Soms... erkenning. Daarom begon ik wat uitbundiger met het welkom; de bedoeling is dat je je niet alleen welkom voelt, maar ook gezien, erkend. Elk mens heeft erkenning nodig. Om te beginnen van zichzelf. En dat klinkt eenvoudiger dan het is, want je hebt zelf ook je angsten en je twijfels en die zijn op sommige momenten sterker dan het vertrouwen. Hoe dat werkt, jezelf, je omgeving, je tegenslagen en je angsten: daarover ga ik het in de overweging hebben.

Bejubeld

Dan wilde ik om te beginnen Hannah vragen en de kinderen vragen om naar voren te komen zodat we kunnen horen waarom ze vandaag een Palmpasen-stok maken.

Het verhaal van vandaag gaat over Jezus die wordt bejubeld bij zijn intocht in Jeruzalem: hij rijdt op een ezel de stad in. Mensen zijn hun huizen uitgelopen en leggen hun mantels voor hem neer, wuiven hem toe en bejubelen hem. En jullie gaan Palmpasen-takken maken! Hannah heeft een proef-exemplaar gemaakt gisteren. Kun je er wat over vertellen, Hannah?

Palmpasen-stok

De Palmpasen-stok maak je niet voor jezelf, maar voor iemand in je omgeving die je dat gunt. Dat kan een zieke buurvrouw zijn of een oude opa, een lieve tante of een zieke klasgenoot. Iemand die je gunt om je mooie stok met lekkere dingen te ontvangen. Weet je al voor wie je die stok gaat maken?

We wensen jullie veel succes in vak P van Palmpasen. We komen in de viering nog wel even terug bij jullie.

Ik wens ons een goede dienst. En aan het begin van deze dienst wil ik met u even stil worden om de gedachten in mijn hoofd even tot rust te laten komen zodat we ons kunnen openstellen voor deze viering.

Lied

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Vrij naar psalm 63

Naar jou sta ik op in de morgen,
roep ik de uren bid het licht,
strompel om water.

Naar jou dorst ik door de middag.
Lichaam ben ik, ziel, smee ik.
Met de schaduwen val ik.

Naar jou woel ik in de nacht.
Slaap je? Raak mij aan,
dat ik rust vind
en naar jou opsta in de morgen.

1e Lezing - Filippienzen 2:1-11

Nu u door Christus zozeer bemoedigd wordt en liefdevol getroost, nu er onder u zo'n grote verbondenheid met de Geest is, zo veel ontferming en medelijden, maak mij dan volmaakt gelukkig door eensgezind te zijn, één in liefde, één in streven, één van geest. Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle bescheidenheid de ander belangrijker dan uzelf. Heb niet alleen uw eigen belangen voor ogen, maar ook die van de ander. Laat onder u de gezindheid heersen die Christus Jezus had. Hij die de gestalte van God had, hield zijn gelijkheid aan God niet vast, maar deed er afstand van. Hij nam de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens. En als mens verschenen, heeft hij zich vernederd en werd gehoorzaam tot in de dood – de dood aan het kruis. Daarom heeft God hem hoog verheven en hem de naam geschonken die elke naam te boven gaat, opdat in de naam van Jezus elke knie zich zal buigen, in de hemel, op de aarde en onder de aarde, en elke tong zal belijden: 'Jezus Christus is Heer,' tot eer van God, de Vader.

Lied

Huib Oosterhuis / Antoine Oomen

Scheur de wolken uiteen en kom.
Hier, nu, wees onze God, wie anders?
Niemand anders heeft ons gezocht,
niemand anders heeft zo geroepen
als een verliefde: dit is mijn lichaam,
open mij, eet mij, hier is mijn hart,
drink mijn ziel, hier ben ik, hier ben ik.

Als een verlorene heb je geroepen
en ons hart draaide om, en hoorde.
Waar ben je nu?
Waar bleef je hartstocht?
Ben je niet meer die ene van toen?
(2x)

2e Lezing – Lucas 19:28-40

Intocht in Jeruzalem

Toen hij Betfage en Betanië bij de Olijfberg naderde, stuurde hij twee van de leerlingen vooruit en zei tegen hen: 'Ga naar het dorp daarginds. Daar zullen jullie een vastgebonden veulen vinden, dat nog nooit door iemand bereden is. Maak het los en breng het hier. Als iemand jullie vraagt: "Waarom maken jullie het los?" moeten jullie antwoorden: "De Heer heeft het nodig."' "

De beide leerlingen gingen op weg en vonden het veulen, precies zoals Jezus had gezegd. Toen ze het dier losmaakten, vroegen de eigenaars hun: 'Waarom maken jullie het los?' Ze antwoordden: 'De Heer heeft het nodig.' Daarna brachten ze het veulen naar Jezus. Ze wierpen hun mantels over het dier en lieten Jezus erop zitten. Onderweg spreidden de leerlingen hun mantels voor hem op de grond uit.

Toen hij op het punt stond de Olijfberg af te dalen, begon de hele groep leerlingen vol vreugde en met luide stem God te prijzen om alle wonderdaden die ze hadden gezien. Ze riepen: 'Gezegend hij die komt als koning, in de naam van de Heer! Vrede in de hemel en eer aan de Allerhoogste!'

Enkele farizeeën in de menigte zeiden tegen Jezus: ‘Meester, berisp uw leerlingen.’ Maar hij antwoordde: ‘Ik zeg u: als zij zouden zwijgen, dan zouden de stenen het uitschreeuwen.’

Overweging

De erkenning van jezelf. Dat heeft elk mens nodig.

Dan heb je je naasten: je ouders, je partner, je kinderen, goede vrienden. Diegenen die (haast) onvoorwaardelijk van je houden. Zij erkennen jou, waarderen en beminnen je, als je het geluk hebt zulke mensen in je omgeving te hebben. Want dat geldt al niet voor iedereen. En dan zijn er anderen: mede-kerkgangers, mede-reizigers in het verkeer, je collega’s op het werk, je klanten. Ook zij uiten hun erkenning van jou op sommige momenten. Niet te vaak, want we zijn in Nederland, maar het is er wel. En wat is het fijn als dat eens uitgesproken wordt!

Feestje met bubbels

We hebben in Nederland inmiddels héél véél verkiezingen, lijstjes van de beste van het jaar. Van oliebollen tot websites, van supermarkt tot sporter, er zijn veel gelegenheden waarbij mensen in hun prestaties worden erkend. Dat heeft vaak ook alles met marketing te maken, natuurlijk. Want het houden van de verkiezing geeft aan de organisator het aura van deskundigheid; zij kunnen het kennelijk beoordelen. En aan de genomineerden het aura van (bijna) de beste. Daar associeer je je natuurlijk graag mee. En de uitreiking is vaak een feestje met bubbels en mooie kleren en veel foto’s.

Je proeft daarbij al: daarbij gaat het niet alleen om erkenning, maar ook om zien en gezien worden, beter zijn dan de ander, eindigen vóór je concurrent. Als bedrijf of als persoon best nastrevenswaardig, maar dat is niet het soort erkenning waar ik naar op zoek ben.

De lezingen van vandaag geven diezelfde richting aan. Zo zegt de brief aan de Filippenzen: “Handel niet uit geldingsdrang of eigenwaan, maar acht in alle bescheidenheid de ander belangrijker dan uzelf”. Op die manier maar je meer ruimte voor erkenning van de ander. In Lucas horen we het verhaal van Jezus’ glorierijke intocht in Jeruzalem. Jezus rijdt op een ezel en wordt geëerd. Enkele Farizeeën zeggen er wat van “Meester, berisp uw leerlingen” maar Jezus antwoordt “als zij zouden zwijgen, dan zouden de stenen het uitschreeuwen.” Jezus is er van overtuigd dat hij alles in beweging kan zetten. En hij kan dat zijn vanuit de erkenning van wat hij teweegbrengt. Niet uit snoeverij, maar uit het besef dat het hem toekwam op dat moment.

Projectkoor

Ik heb zelf een keer intens ervaren hoe het is om ‘erkend te worden’ die ik u wil noemen. Zo heb ik een aantal keren meegezongen in het projectkoor van de Matthäus Passion in Edam. De dirigent, Stephen Kavelaar, instrueerde ons een week vóór het concert uitvoerig hoe we ons moesten gedragen als deel van de voorstelling. En aan het eind, zei hij, als er applaus komt, accepteer dat, neem dat tot je, want dat applaus dat is voor jou. En toen een week later het concert was, de laatste noot geklonken had, er stilte was, een lange stilte, gevolgd door een aanzwellend ruisen van applaus toen nam ik het tot me en dat deed me zó goed! Ik voelde me echt geweldig. En de dag ná die Matthäus was één van de gelukkigste dagen van mijn leven.

De andere kant, niet erkend worden, ken ik nog veel beter. Ik loop niet over van zelfvertrouwen, integendeel zou ik zeggen. Als er wat tegenzit en dat gebeurt nogal vaak,

eigenlijk altijd, zijn er vaak momenten dat de twijfel toeslaat en ik ben er goed in om allerlei rampscenario's uit te denken. Slaag ik erin om weer rustig te worden, dan komt het goed. Lukt dat niet, dan heb ik een crisis te pakken die alleen maar gesust wordt met een goed gesprek, een flink stuk hardlopen of een goede nacht slaap. Waar ik op dat soort momenten behoefte aan heb is een stem die zegt: "ik weet dat je het kunt. Niet opgeven, doorgaan." Ik heb me voor deze overweging ook afgevraagd hoe ik dat dan doe, rustig worden en mezelf erkennen. Dat doe ik bijvoorbeeld als ik in mijn dankboek opschrijf waar ik die dag dankbaar voor ben. Ik doe dat als ik 's-avonds met de hond buitenloop op zijn (en mijn) laatste loopje van de dag. Dan geniet ik van de silhouetten van de oude Edamse huizen, de stilte op straat, de kromme straatjes en het rimpelloze water. En ik doe dat als ik aan het rekken ben na een rondje hardlopen. Of zwemmen. Momenten van voldoening, van dankbaarheid. Daar probeer ik in te groeien.

Erkenning door anderen

Hoe doe jij dat, stilstaan bij wat je bereikt hebt, jezelf voeden met dankbaarheid?

Ik denk dat het daarom gaat, je erkenning vinden in jezelf. Dat kan heel goed in gesprek met de Eeuwige. Als je daar regelmatig mee praat.

Erkenning door anderen valt je soms ten deel en als dat zo is, geniet er dan van. Adem het in, laat het helemaal door je heen gaan, want het is van jou. En adem het dan weer uit want het gaat voorbij, het is voor even. Je kunt je er niet op verlaten dat er een applaus-leger is om jou je dosis erkenning te geven. Daarvoor moet je zelf iets opbouwen. De vraag beantwoorden wie je bent en wie je wilt zijn. Dingen doen, succes hebben, falen, dankbaar zijn, opnieuw doen, dankbaar zijn.

En je kunt klein beginnen door dankbaar te zijn voor wat er nu is, wij, hier, samen, op zondag 14 april in De Duif in Amsterdam. Dat we leven, dat we kunnen zien en horen, dat we bij elkaar zijn en de Eeuwige in ons midden weten.

Dan kun je vrede hebben met jezelf. En dat is waar erkenning begint.

Moge het zo zijn

Stilte gevolgd door muziek

Geloofsbelijdenis

God, in de leegte zocht ik je
en ik heb je niet gevonden.
In de drukte heb ik je gezocht
en ook daar was je niet.

Toen keek ik in mijzelf,
daar zat je al te wachten
en alles was in jou
dus alles was in mij.
Je bent er!
Dat geloof ik.

Binnenkomst van de kinderen met palmpasen-stokken

Lied

Bas van der Bent / Traditioneel

Ik wens jou vrede, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij,
ik wens jou vrede gegroet ben jij.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier!

Intenties die werden opgeschreven

Tafelgebed

Hoewel al jaren weg, bleef je hier toch.
Soms was je een herinnering
die binnenin in leven bleef,
soms was je nergens,
want het duister ingegaan,
van ons vandaan.

Hoe wij hier staan,
omdat we willen denken aan hoe jij er was,
we willen zijn als jij,
met jou erbij en ons aaneen.

Wij zijn hier echt, we denken jou,
we delen woorden, zeggen brood
en even zijn wij samen één.

Daarom steeds weer in dankbaarheid,
een dronk op jou,
op ons,
op straks,
als je weer komt – je bent er al,
want altijd hier,
altijd nabij,
altijd bij haar,
bij hem, bij mij.

Nodiging

Jezus deelde brood en wijn uit op de laatste avond die hij doorbracht met zijn vrienden. Wij zijn hier vandaag en we herhalen dat gebaar, omdat het een gebaar is dat verbindt. Dat symboliseert dat jij en ik vandaag met elkaar verbonden zijn, alleen al doordat we hier allebei zijn. Iedereen is welkom aan onze tafel. Wie je ook bent, waar je ook vandaan komt, wat je ook gelooft, je bent welkom om te delen in brood en wijn. Ik zie je en ik erken je. Bij het uitdelen van brood en wijn delen we óók palmtakken uit die je mee naar huis kunt nemen, als aandenken aan vandaag, als symbool van de erkenning van Jezus in ons leven. Wat fijn dat je er bent!

pag. 6

Breken en delen van brood en wijn

Voorbeden

Lied

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Onze Vader verborgen,
uw naam worde zichtbaar in ons.
Uw koninkrijk kome op aarde,
Uw wil geschiede.
Een wereld, met bomen tot in de hemel,
waar water, schoonheid en brood,
gerechtigheid is en genade

waar vrede niet hoeft bevochten,
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen,
waar kinderen helder en jong zijn,
dieren niet worden gepijnigd,
nooit één mens meer gemarteld,
niet één mens meer geknecht.

Doof de hel in ons hoofd,
leg uw woord op ons hart,
breek het ijzer met handen,
breek de macht van het kwaad.

Van U is de toekomst kome wat komt.
(laatste regel herhalen)

Actie en informatie

Slotlied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Overal zijt Gij onzichtbaar gegeven,
sprekend nabij, de stilte verwacht U.
Mensen bestaan U, zien en beleven U.
Mensen van vlees, van licht en gesteente,
hard en van bloed, een vloed niet te stelpen,
mensen uw volk, uw stad hier op aarde.
Aarde is al wat wij zijn, wat wij maken.
Adem ons open, maak ons uw aarde,
uw nieuwe hemel, vrede op aarde.

Zegenbede

De Levende zegene en behoede u.
De Levende doe Zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig.
De Levende verheffe zijn aangezicht over u

en geve u vrede

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht
en wees ons genadig

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht
en geef ons vrede

Achtergrond Palmpasen-stok

De palmpasenstok bestaat uit twee stokken in de vorm van een kruis en wordt met Palmpasen gemaakt. Het wordt vooral in Nederland en de Antwerpse Kempen gemaakt in kerken en op Bijbelgeoriënteerde confessionele basisscholen. Er zijn bepaalde vaste attributen bij, die elk een eigen betekenis hebben:

Kruis

Staat symbool voor het kruis waarop Jezus stierf (Goede Vrijdag)

Palmtakken

Staan symbool voor de intocht in Jeruzalem (Palmzondag). In Nederland worden deze vaak vervangen door buxustakken.

Haan van brood

Het brood van het haantje staat symbool voor het breken en verdelen door Jezus van het brood bij het laatste avondmaal (Witte Donderdag). De haan staat symbool voor de haan die één keer (volgens Marcus ook nog een keer ter waarschuwing) kraaide nadat Petrus drie keer had gezegd dat hij Jezus niet kende (Goede Vrijdag/vroege ochtend).

Eieren

Staan symbool voor nieuw leven (Paaszondag).

30 rozijnen

Staan symbool voor de 30 zilverlingen waarvoor Judas Jezus verried. Tegenwoordig worden in plaats van rozijnen ook andere snoepjes gebruikt.

Krans

Staat symbool voor het Koninklijke van Jezus. Jezus als 'koning' van zijn wereld, het Rijk Gods. Er is vermoedelijk ook een relatie met de gebruiken rond de meiboom, het Romeinse labarum en het zonnerad.

